

4) Žmonių darbas. (Darbas) Profesija ir buitės

Lidská práce. Zaměstnání i domácnost

Turėti darbą - tai vienas iš svarbiausių žmogaus gyvenimo aspektų. Darbas mums užtikrina ne tik pinigus, bet ir socialinę padėtį visuomenėje, įgalina prasmingai leisti laiką, asmens savirealizaciją, o kai kada teikia ir pasitenkinimą bei džiaugsmą.

Darbą renkames pagal savo talentą, pomėgius, ir taip pat pagal situaciją darbo rinkoje. Čekijoje šiuo metu yra paklausios/populiarios profesijos iš ekonomikos arba informacinių technologijų srities/sričių, bet esama taip pat nemažos medicinos seserų bei kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų (ypač mūrinių, šaltkalvių, tekintojų...) paklausos. Tos profesijos nėra labai/itin populiaros – jaunimas / kiekvienas mano, kad tai neįdomūs darbai su maža alga, ir verčiau eina studijuoti. Bet dažnai atsitinka, kad, pvz., mūrinių uždirba daugiau negu filosofas, kuris baigęs universitetą neranda darbo pagal savo specialybę ir turi dirbti kasininku supermarkete.

Kai ieškome darbo, paprastai turime parašyti savo biografiją. Ten surašome / pateikiame savo asmeninius duomenis, duomenis apie savo išsilavinimą, darbo patirtį, baigtus kursus ir, žinoma, savo privalumus dirbnt šį darbą. Darbdaviai dažnai reikalauja užsienio kalbų (anglų kalbos beveik visada), darbo kompiuteriu pagrindu, vairuotojo pažymėjimo, darbo užsienyje patirties. Vertinami yra žmonės, kurie yra tvarkingi, kūrybingi, atsakingi, komunikabilūs, savarankiški. Jei darbdaviui patinka mūsų gyvenimo aprašymas, gali mus pakviesti pokalbio. Tokio pokalbio metu paprastai klausama apie mūsų laukiamos/norimos algos dydį, pareigas / poziciją firmoje, ar esame pasirengę dirbti viršvalandžius ir pan. Darbdavys niekada neturėtų domėtis mūsų šeima, sveikata, tikėjimu,...

Žmonės dažnai išvažiuoja dirbti į užsienį. Studentai nori išmokti kalbos, daug uždirbti, o po to - keliauti. Jie dirba namų auklėmis, padavėjais restorane, kambarinėmis viešbutyje arba padėjėjais fermoje. Kiti ieško užsienyje tik didesnės / geresnės algos. Bet jeigu jie nėra tikri savo srities specialistai, kai kada turi dirbti nekvalifikuotą darbą. Tai gerai matyti ir Čekijoje – diplomuoti ukrainiečiai dirbantys darbininkais arba valytojais nėra jokia išimtis.

Nedarbas yra didelė socialinė problema. Čekijoje nedarbo lygis skiriasi priklausomai nuo regiono – mažesnis Pragoje (2%), aukštas būna šiaurės Bohemijoje ir šiaurės Moravijoje (net apie 15%). Žmogus be darbo praranda pasitikėjimą savimi, kontaktą su draugais ir apskritai su pasauliu; tai gali sukelti depresiją, alkoholizmą, net benamybę, savižudybę... Bedarbis turėtų pabandyti gauti bent sezoninių darbų arba lankyti rekvalifikacijos kursus. Jeigu bedarbis / toks žmogus nori gauti pašalpą, turi būti registruotas darbo biržoje, bet ir tuo atveju pašalpa jam priklauso tik penkis mėnesius. Nors kiekvienas turi teisę į minimalaus gyvenimo lygio užtikrinimą, Čekijoje tai yra tik apie 3000 (tris tūkstančius) kronų. Šių lėšų turi pakakti išlaidoms už maistą, drabužius, gydymą... Mokesčiams už butą (už vandenį, dujas, elektrą) gaunama kita pašalpa.